

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 189/22

2022 m. lapkričio 22 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-69/21 | *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Išsiuntimas – Medicininės kanapės)*

Sunkia liga sergantis trečiosios šalies pilietis negali būti išsiųstas, jei, nesuteikus tinkamo gydymo paskirties šalyje, greitai, smarkiai ir nenumalšinamai sustiprės tos ligos keliamas skausmas

Rusijos pilietis, kuris būdamas šešiolikos metų susirgo retos formos kraujo vėžiu, šiuo metu gydomas Nyderlanduose. Jo gydymas apima medicininių kanapių naudojimą skausmui malšinti. Tačiau Rusijoje naudoti medicininės kanapės neleidžiama.

Jis pateikė kelis prašymus suteikti prieglobstį Nyderlanduose, iš kurių paskutinis buvo atmestas 2020 m., ir apskundė *Rechtbank Den Haag* (Hagos teismui) jo byloje priimtą sprendimą grąžinti. Jis mano, kad jam turėtų būti išduotas leidimas gyventi šalyje arba bent jau atidėtas išsiuntimas, nes gydymas medicininėmis kanapėmis Nyderlanduose jam yra toks svarbus, kad nutraukus gydymą jis nebegalėtų gyventi normalaus gyvenimo.

Hagos teismas nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą su klausimu, ar pagal ES teisę¹ tokiu atveju draudžiama priimti sprendimą grąžinti arba įsakymą išsiųsti.

Šiandien priimtame sprendime Teisingumo Teismas, atsižvelgęs į savo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, nusprendė, kad **pagal Sąjungos teisę valstybei narei draudžiama priimti sprendimą grąžinti arba išsiųsti neteisėtai šios valstybės narės teritorijoje esantį trečiosios šalies pilietį, sergantį sunkia liga**, jeigu yra rimtų ir pagrįstų priežasčių manyti, kad trečiosios šalies piliečio grąžinimas sukeltų jam realią grėsmę, kad dėl negalėjimo gauti tinkamos priežiūros paskirties šalyje greitai, smarkiai ir nenumalšinamai sustiprės tos ligos keliamas skausmas.

Ši sąlyga visų pirma reiškia, kad turi būti nustatyta, jog paskirties šalyje vienintelis veiksmingas skausmą malšinantis gydymas negali būti taikomas teisėtai ir kad nesuteikus tokio gydymo asmuo patirtų tokio stiprumo skausmą, kad tai prieštarautų žmogaus orumui, nes galėtų sukelti didelių ir negrįžtamų psichikos sutrikimų ar net privesti prie savižudybės.

Dėl greičio kriterijaus Teisingumo Teismas nurodė, kad pagal Sąjungos teisę draudžiama atitinkamos valstybės narės teisėje iš anksto nustatyti absoliutų laikotarpį, per kurį grąžinimo atveju gali sustiprėti trečiosios šalies piliečio skausmas. Jei valstybės narės nustato terminą, jis turėtų būti tik orientacinis ir negali atleisti kompetentingos

¹ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008, p. 98), siejama su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 1 straipsniu (žmogaus orumas), 4 straipsniu (kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimas) ir 19 straipsnio 2 dalimi (apsauga išsiuntimo atveju).

nacionalinės institucijos nuo konkretaus atitinkamo asmens padėties nagrinėjimo.

Dėl pagarbos atitinkamo asmens privačiam gyvenimui, kuris apima trečiosios šalies piliečio gydymą, net jeigu jis valstybėje narėje gyvena neteisėtai, Teismas nusprendė, kad kompetentinga nacionalinė institucija negali priimti sprendimo grąžinti ar išsiųsti trečiosios šalies pilietį, neatsižvelgusi į jo sveikatos būklę.

Vis dėlto tai, kad grąžinimo atveju šiam piliečiui nebebūtų taikomas toks pat gydymas, koks jam buvo taikomas valstybėje narėje, kurios teritorijoje jis neteisėtai gyvena, ir dėl to galėtų nukentėti jo socialiniai santykiai paskirties šalyje, savaime netrukdo priimti sprendimo grąžinti arba įsakymo išsiųsti tą asmenį, jei dėl tokio gydymo nebuvimo paskirties šalyje jam negresia realus nežmoniško ar žeminamo elgesio pavojus.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

